

Foto: Privatni album, MojPortal.hr

ISPOVIJEST (2. DIO)

Dinko Tandara: "Vukovarska kolona i ona iz '95. nisu iste. Znamo što

su oni '91. radili vojnicima i civilima"

"Ukupno gledajući, zadovoljan sam s onim što je iza mene. Sad je došlo vrijeme da radim ono što ja želim, vrijeme za neke moje gušte i vrijeme. Da se napokon posvetim sebi...", kaže Dinko Tandara

29.11.2025. u 19:48

Piše: Nikica Puhalo

VEZANE VIJESTI

ISPOVIJEST (1. DIO)

Dinko Tandara: "Majka je pitala brata i mene: 'Morate li oboje u rat?'. A kako da jedan ostane, a drugi ode..."

ISPOVIJEST (1. DIO)

Oliver Ivanović: "Mislio sam da neće biti rata, a onda sam s 15 godina uzeo pušku i krenuo..."

ŽIVOTNA PRIČA

Alen Skender: "Danas je naša uniforma radno odijelo, a oružje - ruke. Kome treba pomoć, tu smo"

ŽIVOTNA PRIČA

Jitka Pleša: "Nagledala sam se smrti za 16 života, tri puta umalo poginula, dobila PTSP... Sad sam pronašla mir"

MojPortal.hr objavljuje seriju tekstova pod egidom "Branitelji - tri života u jednom". Riječ je o intimnim, dirljivim i opsežnim životnim pričama hrvatskih branitelja ispričanim u prvom licu. Ideja je da se priče ne temelje na povijesnim datumima nego upravo na samom životu branitelja i to kroz tri dijela: prvi dio govori o djetinjstvu, odrastanju i mladenačkim snovima, drugi dio o okolnostima u kojima ih je zatekao rat i događajima koje su proživjeli tijekom Domovinskog rata, a treći je posvećen često složenom povratku u mirnodopski život nakon proživljenih ratnih trauma. Sada, 30 godina nakon završetka rata, napokon je moguće prvi put ispričati ove jedinstvene priče na ovakav način.

OVDJE PROČITAJTE PRVI DIO VELIKE ISPOVIJESTI DINKA TANDARE!

(...)

NASTAVAK ISPOVIJESTI

A to vozilo je bilo... Kao da si ušao u konzervu koju je netko zatvorio. Ako ti netko izvana ne otvori, ne možeš izaći. A ja sam velik čovjek. Glava mi je udarala u plafon, a koljena u zid transportera. Nisam se mogao spustiti. Dečki koji su niži, oni od 160-170 centimetara, oni vide kroz puškarnice. Ja sam previsok i ne vidim ništa. Sjedio sam unutra, nisam služio ničemu jer nisam mogao vidjeti van.

Ali htio sam ići. Sve mi se tada bilo skupilo...

Inače, do prije par godina sam bio i klaustrofobičan radi toga, ali to sam riješio.

Dinko Tandara u sredini, s traom oko glave/Foto: Privatni album

Bilo je raznih situacija, kad smo se jednom popeli na Omanovac, poviše Pakraca, javila nam je druga strana vezom:

- Po karti, vi se nalazite u minskom polju.

Stali smo.

Naš suborac, zvali smo ga Akademac, uzeo je pipalicu i krenuo prvi. On je imao malo stopalo, a nosim broj 48, najveći sam, pa sam morao gaziti točno u njegove stope, a ostali su išli iza i svi su morali stajati u stope onog ispred njega.

Sjećam se, dan prije Oluje žena me odvezla do baze i kada se vratila doma mlađi sin se igrao, nekako je izgubio ravnotežu i lupio bradom u beton. Pregrizao je jezik, visio mu je valjda na centimetru mesa. Odvezla ga je u bolnicu da mu to zašiju, ja sam ga došao pogledati i vratio se nazad u bazu odakle smo i krenuli.

Dinko Tandara sa suborcima (prvi s desna)/Foto: Privatni album

Kad je 1995. kretala Oluja, bio am doma. Uređivao sam neki lokal i vidim - sve se pokrenulo. Vojni kamioni, vojska, policija... Sve. Naš pokojni kolega Rambo s gipsom na ruci u odori stopira i ide u akciju.

Žena mi je taj put rekla:

- Pa, daj sad ostani doma, nemoj se zezati, kako ćeš stići svoje?

A ja joj odgovorim:

- Daj me vozi do baze!

Dodem tamo i pitam:

- Dečki, tko ide dolje?

Javio se jedan prijatelj čija je žena bila trudna i imala komplikacije, došao je odozdo vidjeti je i vraća se odmah nazad. Otišao sam doma, spremio se, uzeo opremu i u bazu.

PROČITAJTE ISPOVIJEST BRANITELJA MARKA MARTINELLIJA!

Nas dvojica smo sjeli u malu policijsku Ford Fiestu i krenuli. Vozimo se, a on gurnuo noge kroz prozor Fieste, ležerno, kao da je na izletu. I tako negdje kod Gospića, jer smo mi htjeli prečicom, odjednom nešto blizu pukne. Kaže on:

- Ma to su naši, to je naše topništvo, čuje se kad prelijeće...

Onda je pala još jedna. Tu smo već počeli drugačije razmišljati, možda i nisu naši.

Još jednom rukne blizu nas.

- To su naši - kaže on ponovno.

Onda je jedna pala ispred nas.

- Ma, šta naši...

Skrenuli smo brzo među neke kuće. Nakon pola minute, ispred nas, s druge strane, dolazi džip Cherokee. Sav izrešetan, desne strane džip zapravo i nema... Nema ni vrata. Vozač maše rukama i više:

- Bježite!

Tada smo shvatili - kakvi naši...

Ipak, uspjeli smo stići taj dan na Velebit.

Na prvoj liniji bojišnice na Velebitu (prvi s lijeva)/Foto: Privatni album

Oluja je bila doista velika stvar za nas iako će meni Bljesak ostati u posebnom sjećanju.

Naravno, smeta mi kad čujem da Srbi govore da je Oluja bila genocid nad njima, a zaboravljaju što su činili od 1991. i takve stvari... Vukovarska kolona iz 1991. iz kolona iz 1995. nisu iste. Znamo što su četnici 1991. radili zarobljenim vojnicima i civilima nakon pada Vukovara.

A ja sam, recimo, osobno sa svojim suborcima gledao tu kolonu 1995. godine. Tijekom Bljeska nisam vidio kada su napuštali svoje kuće, ali u Oluji jesam. Bili smo na položaju, na uzvisini i promatrali kako se kolona ljudi izvlačila rutom od Srba prema Kulen Vakufu. Kad smo vidjeli tu kolonu koja bježi, kad vidiš da su nemoćni, da su se izmiješali vojska, civili, žene i djeca...

Ne možeš napraviti ono što su oni napravili našima 1991. godine...

Dinko Tandara sa suborcima (prvi s desna)/Foto: Privatni album

Mi smo u borbilačkom sportu naučili - potučesh se, nokautiraš protivnika ili on tebe i poslije toga si pružite ruke, zagrlite se. Nećeš protivnika udariti kad je gotov i nemoćan. Osobno sam uvijek bio protiv ubijanja civila, protiv izživljavanja nad slabijima.

To, jednostavno, nije ljudski.

Često sam u svojim govorima znao reći kako sam siguran da su branitelji, veliki dio njih, pacifisti i da smo mi ti koji možemo svjedočiti što je to rat, koje je to zlo i da smo uvijek protiv njega, ali smo isto tako uvijek spremni za "ne dao Bog".

Predah između bitaka/Foto: Privatni album

3. dio - Život poslije rata

Bitka za branitelje i bolju Hrvatsku

Nakon Oluje prvi osjećaj je bio - je li moguće da je ovo gotovo?! Je li moguće da mogu sjesti u auto i otići u rodne Ričice, da mogu kroz Liku, da mogu normalno putovati do mora?!

U svojim rodnim Ričicama/Foto: Privatni album

Osjećaš se ponosan, dio si toga, očekuješ da će se sada nešto događati, da će se Hrvatska razvijati. Da, razrušena je, ali misliš da će sad to krenuti, sad smo svoji i mi upravljamo njome. Ne mogu reći da sam zadovoljan sa svime što se događalo nakon rata, bio sam često i razočaran, pojavili su se ljudi koji su gledali isključivo svoje interese, a bilo ih je u svim strankama, u svim porama.

Ti su ljudi bili najbrži i najsposobniji u tom dijelu, iskoristili su priliku i zavladaali su Hrvatskom.

Šteta je što branitelji, iako su znali što hoće, nisu bili educirani za politiku ili rukovodeća mjesta u tvrtkama. To je onaj dio kada ljudima kažu:

- Ti si svoje napravio, sad mi preuzimamo jer mi znamo kako Hrvatska treba izgledati...

Nikad nisam bio član niti jedne političke stranke. Nudili su mi da uđem u neke, nudili su mi političke karijere, ali nikad na to nisam htio pristati.

Često volim reći da je moja stranka koalicija s ljudima.

Foto: Privatni album

Godine 1997. godine sam otišao raditi u 1. hrvatski gardijski zbor, ponovno kao instruktor borilačkih vještina. Od 1998. do 2001. bio sam zapovjednik sportske satnije. A tu je bila cijela ekipa vrhunskih sportaša: rukometaši Petar Metličić, Ivano Balić, Blaženko Lacković, nogometaši Robert Prosinečki, Igor

Bišćan, Ivica Olić, Željko Mavrović, Vlatko Đolonga, Darko Miladin i njih 700-tinjak...

Ivano Balić i Dinko Tandara/Foto: Privatni album

To su sve bili naši sportaši koji su bili top svjetska klasa! Bio je užitek biti s njima u to mirnodopsko vrijeme. I danas mi je lijepo kad me netko od njih sretne u gradu i prepozna.

Nedavno sam sreo košarkaša Dalibora Bagarića. Pita me:

- Jeste to vi?

Lijepo je to. S nekima se redovito viđam...

Cijeli život sam u sportu, a posebno u Bjelovaru. Bio sam predsjednik Rukometnog kluba i s klincima ušao u Premijer ligu. Bjelovar je grad rukometa i tako mora ostati.

Sada s trenerom Ivanom Daskijević vodim taekwondo klub "OMEGA".

PROČITAJTE ISPOVIJEST BRANITELJA ALENA SKENDERA!

Godine 2001. sam se vratio iz Zagreba u Bjelovar. Moji sinovi su tada ušli u pubertet i htio sam u tom dijelu života biti potpuno s njima i tu za njih.

To je vjerojatno bila najbolja odluka u mom životu.

Postao sam prijatelj sa svojim sinovima. Znali su mi se povjeriti, reći u čemu je problem i razgovarati. Posvađamo se mi ponekad, naravno. Posvađam se i sa svojom starom majkom, ali onda je zagrlim i izljubim. Obitelj se treba držati zajedno jer nemamo nikog drugog, imamo samo sebe.

Najveće veselje, dolazak na svijet unučice/Foto: Privatni album

Godine 2008. sam se uključio i u veslanje. Zvala me ekipa vatrogasaca iz Bjelovara, imali su svoju sportsku sekciju i pitali su me bih li veslao s njima? Te godine nisam mogao, ali sam rekao:

- Hajde, idemo nagodinu.

Tako sam se 2009. godine uključio. Oni su to zamislili više rekreativno, da se ode u Metković na Maraton lađa deset dana s obiteljima, da se fešta, roštilja. Ali kako sam ja natjecateljski tip, odmah sam ih pitao:

- Dobro, hoćemo li se mi natjecati?

- Ma daj Dinko, kakvo natjecanje?! Idemo malo feštati - odgovorili su mi.

Rekao sam im da mogu ići jednu godinu rekreativno, ali ako ćemo ići dalje, onda ćemo ići ozbiljno.

Te 2009. godine imao sam samo šest treninga prije nego sam sjeo u lađu i odveslao Maraton lađa. Kad smo došli dolje, bilo je lijepo, upoznali smo ljude, neretvanske lađare, pjevače...

Bio je super doživljaj!

No, kad smo završili utrku, doslovno su me iznijeli iz lađe jer sam dao sve od sebe, a nisam zapravo ni znao što znači veslati Maraton lađa. Bilo je strahovito naporno.

Ali je bilo lijepo.

Foto: Privatni album

Kako su godine prolazile, sa mnom su počeli dolaziti prijatelji koji su bili sportaši i htjeli su se natjecati. Već 2010. godine sam upao u ekipu koja je veslala preko Jadrana, tragovima pradjedova, od Metkovića do Termolija u Italiji. To je bila prava avantura. Ali da mi netko sad kaže: "Hoćemo još jednom?", ne bih prihvatio.

Gle, usred Jadrana nas je uhvatilo nevrijeme. Kiša je lijevala, digli su se valovi, a mi smo izgubili prateći brod. Tražili su nas 40 minuta. Nismo imali motor, samo vesla. Nismo imali ni signalni pištolj. Mi vidimo njih kako svijetle, a oni ne vide nas. U lađi je zavladao živa panika. U takvim trenucima ti svašta prolazi kroz glavu, jedan je bio rekao:

- Imam djecu kod kuće, što ja budala radim ovdje!? Svi ćemo izginuti!

Srećom, preživjeli smo.

Veslanje s lađarima/Foto: Privatni album

Te 2010. godine je Miljenko Miloško Glasović, koji je osmislio Maraton lađa, spomenuo kako bi htio da se jedne godine vesla i u New Yorku, oko Manhattana.

- U svakom slučaju, računajte na mene. Ako se ide, ja sam za!
- odmah sam rekao.

S bivšim ministrom Antom Šprljom sam poslije otišao sam pogledati jednu lađu koja je bila potopljena u Neretvi. Iznajmili smo je, renovirali, klasificirali i koristili je idućih pet godina za treninge. Ispalo je da sam ja počeo i trenirati ekipu. Rekreativci su polako otpadali, a umjesto njih smo dovodili sportaše. Govorili su mi:

- Daj nemoj, pa natječemo se protiv ljudi koji su rođeni u lađi, koji su stalno na Neretvi, koji cijeli život veslaju...

- Nema veze, idemo vidjeti dokle možemo, idemo se natjecati
- odgovorio sam.

Bili smo jedne godine četvrti, pa deveti, a onda sam doveo kanuistu Nikicu Ljubeka, sina našeg najslavnijeg kanuista, Matije Ljubeka. I naša ekipa "Argonauti" je 2016. godine osvojila Maraton lađa! To mi je bilo posebno drago jer smatram da smo mi, "kontinentalci", s tom pobjedom malo probudili taj maraton i razbili dominaciju lokalnih ekipa. Oni su bili čak i ljuti, ali mislim da smo s našom pobjedom donijeli novu energiju tom natjecanju.

S lađarskim štitom u Metkoviću/Foto: Privatni album

A ove godine su me zvali da budem dio ekipe za taj davni san
- New York i veslanje oko Manhattana. Više sam išao kao

netko tko može pomoći oko skupljanja sredstava, jer je trebalo skupiti više od 100.000 eura za taj pothvat, organizirati prijevoz lađe, riješiti dokumentaciju... Svi smo sudjelovali u organizaciji, a posebno nam je pomogla Dubravka Špančić. Za nekoliko mjeseci uspjeli smo sve posložiti.

Nisam planirao veslati, ali kad smo došli u New York, Dalibor Horvat zvani Dabo me pitao:

- Hoćeš veslati?

- Pa, hoću! - odmah sam rekao.

Dinko Tandara s veslačima u New Yorku/Foto: Privatni album

Odveslao sam jednu etapu od dvadeset i nešto kilometara. I uživao! Veslaš oko Manhattana u neretvanskoj lađi, gore se vijori hrvatska zastava...

To je bio poseban osjećaj ponosa!

POGLEDAJTE VIDEO IZ NEW YORKA:

Watch now

@mojportal.hr

Lađari iz Bjelovara i Lipika veslali u New Yorku u neretvanskoj lađi u pov ...See more

original sound - MojPortal.hr

Inače, te 2009. godine kada sam se tek bio uhvatio veslanja, zvali su me da se ponovno vratim u Zagreb. Radio sam kao časnik za sport u Oružanim snagama, bio načelnik odjela za kineziologiju, a kasnije i načelnik Odjela za odabir, selekciju i prijem u djelatnu vojnu službu.

A onda me, 2016. godine, zvao kum Zoran Maras. Rekao mi je da su u krovnoj udruzi specijalne policije raspravljali o

kandidatima za Pomoćnika ministra u Ministarstvu branitelja i da žele mene.

- Imali smo nekoliko kandidata, odabrali smo tebe, zadovoljavaš sve uvjete, nemaš ni jednu mrlju.

Rekao sam mu da trebam malo razmisliti i pitao koliko imam vremena za odluku?

- Imaš sat vremena - kratko je kazao.

Razgovarao sam sa suprugom i prijateljima, želio sam čuti što oni misle. Svi su mi bili podrška:

- Daj, hajde, idi...

I prihvatio sam.

Došao sam kod ministra Tome Medveda. Budući da su se mjesta dijelila tako da specijalna policija da jednog čovjeka, gardijske brigade drugog, mene je zapala Uprava za savjetodavnu, psihosocijalnu i zdravstvenu pomoć.

S ministrom Medvedom na svečanoj dodjela priznanja sportašima za doprinos u obrani Republike Hrvatske/Foto: Josip Bandić/CROPIX

To je bila možda i najzahtjevnija uprava jer su branitelji sve bolesniji, godine čine svoje. Problemi s kojima sam se susretao bili su sasvim drugačija priča.

Na tom mjestu sam se zadržao osam i pol godina.

Bilo je teško gledati te teške priče, nekima možeš pomoći, nekima ne možeš, a neki si, na žalost, ne žele pomoći.

Imao sam svoj stil rada.

Nisam tip koji je previše visio kod ministra. Smatrao sam da trebam odraditi svoj dio posla, a njega ne opterećivati detaljima, nego mu dati amo bitne informacije za stvaranje cjelovite slike. Neke stvari sam odrađivao da on nije ni znao, nisam htio opterećivati čovjeka koji ionako ima puno posla i problema koje treba riješiti.

Vodio sam i neke projekte sufinancirane iz EU fondova, poput izgradnje veteranskih centara. Bio sam predsjednik upravnog vijeća Doma hrvatskih veterana od početka, zajedno sa Zvonimirom Kalčikom. To što se danas radi u veteranskim centrima, u Pakracu, Daruvaru, Šibeniku, Sinju... To je bila odlična ideja! Drago mi je da sam bio sudionik i dio ekipe za osmišljavanje programa i samog načina rada tih centara jer se već sad pokazalo da boravak u njima pomaže braniteljima, ali i civilnim žrtvama rata.

Veteranski centar u Daruvaru/Foto: Nikica Puhalo/MojPortal.hr

Vodio sam i projekt Digitalizacije arhivskog gradiva MUP-a i MORH-a s čime smo bitno olakšali pronalaženje ratnih puteva branitelja.

Ipak, nekad sam znao biti i oštar prema nekim braniteljima i to kada kad bih vidio da traže nešto što su već dobili ili kad bi maltretirali djelatnike. Rekao bih im:

- Gledaj, pokušat ću ti pomoći, čak i ako jednom pogriješiš. Ali ako ponoviš grešku, više pomoći nema!

Uvijek sam bio za to da se branitelji kategoriziraju, tako je lakše organizirati posao, lakše odrediti kome je što potrebno. Kao i u bilo kojem drugom dijelu populacije, ima onih koji znaju sva svoja prava, a obveze nisu izvršili kako treba.

A ja sam uvijek bio za red i radio na uvođenju reda.

Za poštenje.

Mislim da sam nakon rata dosta radio i što se sporta tiče i što se brige o braniteljima tiče, ali u jednom trenutku shvatiš da je dosta.

U jednom trenutku shvatiš koliko te to iscrpljuje.

Stalno vodiš brigu o nekom drugom.

Od prvog dana sam vrlo jasno shvaćao taj posao - kad si na poziciji, ti si sluga države i sluga svog naroda. To je, što se mene tiče, zapravo poziv, a ne posao. Nemaš radnog vremena, nemaš ni subote ni nedjelje. Ali u meni su se stalno rađale razne ideje što bih sve htio raditi jednog dana.

Nešto baš za vlastiti gušt.

Izborniku Vatrenih Zlatku Daliću pokazuje stalak za rezanje pršuta kojeg je sam dizajnirao i izradio/Foto: Privatni album

Ministar mi je u jednom trenutku, sjećam se da smo sjedili u Otočcu, ponudio mjesto državnog tajnika.

- Ne, hvala. Ne bih... - rekao sam mu.

Bio je iznenađen.

- Zašto? - pitao me.

Objasnio sam mu da ću odraditi mandat do kraja, ali da onda idem.

Zašto sam tako odlučio?

Razmišljao sam, ako ostanem još četiri godine, bit ću četiri godine stariji i pitanje je hoću li moći napraviti sve ono što želim, ono za sebe?

Inače, zadnjih 15 godina stalno sam, malo po malo, kupovao nekakve strojeve. Drvo mi je bilo zanimljivo pa sam tako kupio stolarsku kombinirku, pa CNC stroj. Pa sam kasnije kupio tokarski stroj i tako dalje... Malo po malo s vremenom se nakupilo i strojeva i alata.

Ljudi su mi govorili da mi se to ne isplati, da mi novac stoji u strojevima, a ja bih im rekao:

- To je za moju mirovinu. To je moj hobi i to će tako biti.

Voli raditi s drvom pa je tako napravio i ovu barsku stolicu od jednog komada drva/Foto: Privatni album

Dinko Tandara radi sjedalicu iz jednog komada debla/Foto: Privatni album

Imao sam tijekom godina neke svoje ideje, proizvode koje sam osmislio, proizvode koji su bili inovacije, a koje prije nisam znao plasirati. Sada je to sve lagano krenulo.

Sada, primjerice, radim sa sinom koji je ovdje, u Bjelovaru, počeo graditi kuću. Unutarnje uređenje je u našoj režiji: od knaufa, laminata, gazišta do žbukanja i zidanja. I sve je u kući napravljeno lijepo i posebno. Sve što je komplicirano radim ja. A moram pohvaliti obojicu sinova, i Luku i Pavla.

Zato kažem, cijeli život imam neke ideje, osmišljam stvari, rješenja, inovacije, ali nisam se imao vremena posvetiti onome što je oduvijek u meni.

Dinko pokazuje nacrt koji mu je poslužio da od VW "bube" napravi kabriolet/Foto: Privatni album

Dinko Tandara je od VW "bube" sam napravio kabriolet/Foto: Privatni album

Sada sam u mirovini i sada mogu.

Nemam radno vrijeme, ali vjeruj mi da radim od jutra do mraka i uživam. Nakon svega, lijepo je kad prođeš gradom uzdignute glave i znaš da si čist u svemu što si u životu radio.

Ljudi me sreću, pružaju ruku, pozdravljaju. Nekih se, na žalost i ne sjećam jer sam ih kroz sport i posao upoznao na tisuće, ali mi bude drago kada mi priđu, pruže ruku, jave se, pozdrave i podsjetite me gdje smo se poznali.

Uvijek sam se trudio sve svoje obaveze odraditi najpoštenije što sam mogao. Sigurno sam i griješio, kao i svi koji nešto rade, ali nikad s namjerom. Ukupno gledajući, zadovoljan sam s onim što je iza mene.

Sad je došlo vrijeme da radim ono što ja želim, vrijeme za neke moje gušte i vrijeme.

Da se napokon posvetim sebi.

Dinko Tandara u svojim Ričicama/Foto: Privatni album

(Članak je objavljen u sklopu projekta "Branitelji - tri života u jednom" i uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti)

**Dobijte informaciju odmah, zapratite nas
na [Facebooku](#) i [TikToku!](#)**

DINKO

BRANITELJI

DOMOVINSKI

OLUJA

BLJESAK

ANTE

OM

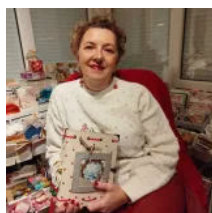
NAJNOVIJE

SJAJAN USPJEH

Plesni klub Dolce Pakrac - Lipik briljirao na natjecanju u Zagrebu: "Kući se vratile sa zlatom i srebrom"

SPONZORIRANI SADRŽAJ

Blagdansko iskustvo kakvo zaslužujete: Vaša božićna priča započinje u STOP SHOP-u Daruvar

BOŽIĆNA PRIČA

Daruvarčanka Danijela osmislila čaroban krug darivanja: "U njemu darovi nisu ono najvažnije"

ADVENT U MUZEJU

Daruvarčani prikupili skoro 400 eura za pse iz Predavca: "Akcija se nastavlja, još stignete pomoći"